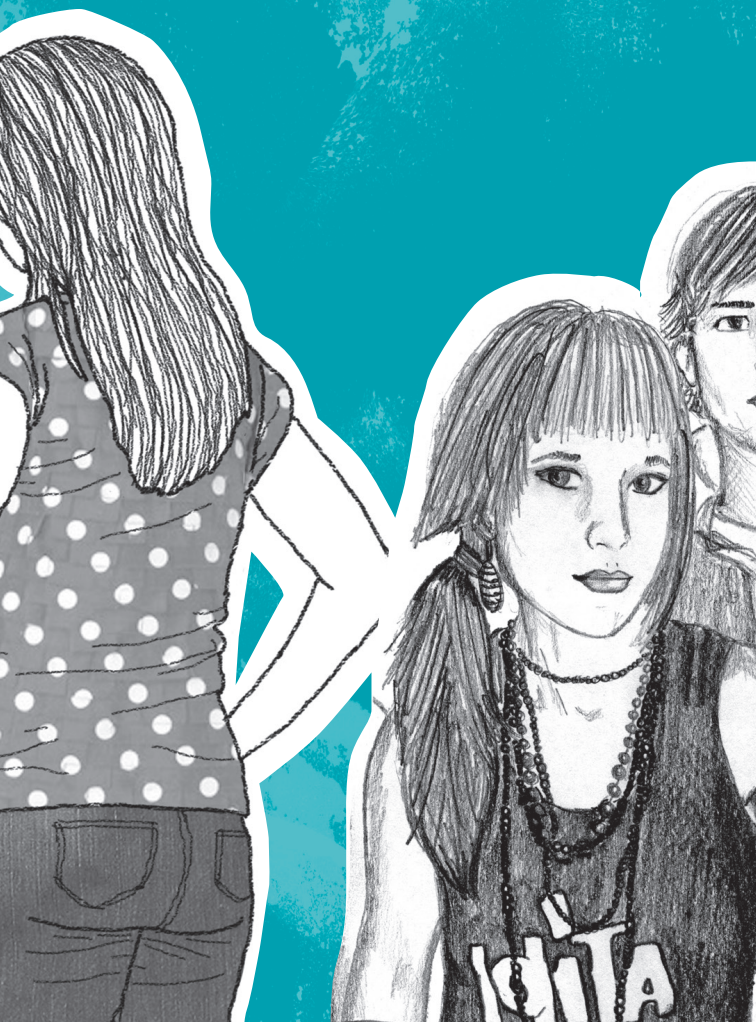

Apunts sobre:

22

El bullying

L'amistat

Per què necessitem parlar-ne?

PERQUÈ TOTS SABEM QUE...

Hi ha molts nens, nenes i adolescents que són víctimes del que podríem dir "falses amistats", ja sigui a l'escola, a l'institut, a la xarxa, a l'esplai, al barri on viuen...

Hi ha nens, nenes i adolescents que creuen que hi ha una "violència justa". El pitjor és que la fan servir sense que els preocupin les conseqüències que sempre comporta.

No cal tenir amistat amb tothom, però això no vol dir tenir impunitat per burlar-se de qui no cau bé, agredint, insultant o denigrant una persona en qualsevol sentit.

No sempre es té clar on és el límit entre el JOC o la BROMA INNOCENT i la VIOLÈNCIA.

L'amistat comporta una situació d'igualtat, en què els amics i les amigues es poden fer bromes sense cap intenció de fer-se mal.

La violència

Per què necessitem parlar-ne?

PERQUÈ NO TOTS SABEM QUE...

Violència és molt més que agressió física.

Quan parlem d'agressions, només estem parlant d'un tipus de violència, la que es coneix com a violència directa.

Aquest tipus de violència sol ser la més visible, però n'hi ha d'altres que solen fer més mal, que solen tenir conseqüències més greus.

De totes les definicions que hi ha, ens podríem quedar amb aquesta:

Violència és: tota acció o omissió intencional que, dirigida a una persona, pot provocar-li mal físic, psicològic, sexual, social, moral o ideològic, tendint a perjudicar la seva integritat.

Així, doncs, podem parlar de diversos tipus de violència. Fem memòria:

Com en diries del fet...

- que algú es burli, insulti, amenaci, humiliï de manera repetitiva un noi o una noia?

Només "ridiculitzar"?

- que algú vagi donant empentes, puntades de peu, escopinades...?

Només "agressió passatgera"?

- d'enviar missatges amenaçadors a través de WhatsApp, Facebook o de qualsevol xarxa social?

Només "ciberbullying"?

- de riure's d'algú pel sol fet de tenir una orientació sexual diferent de la pròpia?

Només "homofòbia"?

- que constantment hi hagi algú que no pari de posar-se amb una altra persona pel fet de no anar vestit igual, portar símbols de la seva religió, tenir un altre color de pell...?

Només "racisme"?

- que hi hagi companys o companyes que no tan sols no comptin mai amb d'altres per a res, sinó que, a més, els ignoren de forma conscient, no responent les seves preguntes, obviant-los en passar pel seu costat...

Només "indiferència, fer el buit"?

ÉS MOLT MÉS QUE TOT AIXÒ: Estem parlant de diferents tipus de VIOLÈNCIA, estem parlant de:

Violència EMOCIONAL
Violència FÍSICA
Violència PSICOLÒGICA
Violència SEXUAL
Violència MORAL
Violència SOCIAL

Tampoc no podem oblidar-nos que també es considera violència el fer veure que no passa res: **Violència PER OMISSIÓ**.

Posa-li el nom que et passi pel cap, però no oblidis que en tots aquests casos estem parlant de **VIOLÈNCIA** i que davant una situació d'aquest tipus sempre hi ha algú que pren mal.

Quan aquesta violència és entre iguals i és reiterada, estem parlant de **bullying o assetjament escolar**.

Motius que porten al bullying

L'assetjament ataca bàsicament la diversitat.

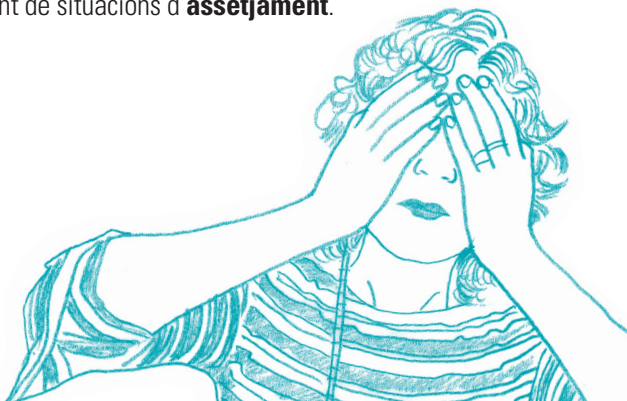
Pel fet de pertànyer a una altra religió, a una altra cultura, per tenir una altra orientació sexual, pel fet de ser diferent de...

No busquem cap motiu, ja que **QUALSEVOL** d'aquests motius pot ser una excusa per convertir-nos en víctima del bullying.

Una situació d'assetjament escolar va associada a una situació de **"domini-submissió"**.

En qualsevol grup (com pot ser un grup classe), hauria d'haver-hi una relació d'**igualtat**.

Si en un grup hi ha persones que, per raons diferents, tenen la necessitat de sobresortir, de trencar aquesta igualtat (d'això se'n diu establir una "jerarquia de poder") i per fer-ho són capaces de qualsevol cosa (inclosa la violència), i aquesta acció es repeteix constantment, podem estar parlant de situacions d'**assetjament**.

Quan algú creu que l'altre és inferior o pitjor que ell o ella, trenca el concepte d'igualtat. Quan es fa mal de manera intencionada i reiterada s'està assetjant. S'està perdent el respecte.

No cal que anem gaire lluny per trobar-nos gent de la nostra edat que no sap què és el respecte.

Qui exerceix la violència és que ha perdut el respecte.

Podem dir, doncs, que en una situació de bullying entra en joc, principalment, aquest factor de "poder" i, també, tota una sèrie de protagonistes:

- una víctima
- una o diverses persones agressores
- algú que observa el que passa
- i, a vegades, persones adultes que no s'adonen de la situació

Parlem d'aquests protagonistes perquè ens poden donar pistes de com poder afrontar aquesta situació:

1 Si ens reconeixem com a víctima:

Quan algú es posa amb una persona de manera persistent, aquesta situació pot causar tristesa, por, inseguretats i, per tant, disminuir l'autoestima.

No hi ha un perfil de víctima. Tots podem ser víctimes en un moment determinat.

Sí que hi ha, però, tot un seguit de trets que poden aparèixer en un moment determinat de la nostra vida per qualsevol circumstància, per raons diferents, com per exemple: engreixar-se o aprimar-se, portar ulleres, no posar-se una roba d'una marca determinada...

També pot passar que ens costi relacionar-nos amb els companys i les companyes, o que ens molestem i enfadem de seguida o que tinguem un to de veu molt alt, molt baix, molt irònic...

Fins i tot que no haguem volgut sortir amb una persona determinada o que creguin que la nostra orientació sexual és diferent de la de la majoria.

Algunes d'aquestes qüestions ens poden fer sentir inseguretat, en inferioritat de condicions i no valorar-nos prou. En aquests casos la persona agressora se'n pot aprofitar i fer-nos mal.

Què hi podem fer...

Dir la veritat sobre el que està passant, mai no ha estat una actitud de "covardia", sinó de valentia.

Explicar-ho a algú. Cal tenir clar que una persona sola no pot resoldre aquesta situació. Hem de superar la vergonya i cercar les persones que ens puguin ajudar: amistats, família, professorat...

D'entrada, no sembla senzill. Haurem d'explicar els fets, les emocions, les nostres pors i cercar la persona i el moment adequat. A tothom li passa, però l'única manera d'aturar els maltractaments és dir-ho, i com més aviat millor.

Un cop ens decidim a fer-ho, les coses comencen a anar bé i ens sap greu no haver-ho explicat abans.

- Hem de tenir clar que no ens ho mereixem. Ningú no té cap dret a tractar-nos malament. Haurem de creure en nosaltres i confiar en els altres.

Ens podem arribar a creure que tenim la culpa del que està passant. Ningú no es mereix cap maltractament!

- Encara que ens sembli difícil, haurem de demostrar a la persona que ens assetja que no ens fa por i, si podem, evitar-la.

Respondre amb violència no és un signe de fortalesa.

2 Si ens reconeixem com a persona agressora:

Cal tenir en compte que:

La gent no ens respecta més pel fet d'espantar-la. S'ha de cercar el respecte dels altres, però no amb el domini sobre aquests.

Les agressions ens acaben fent mal. Demostrant la força no aconseguim que ens respectin, sinó que ens temin.

Si som de les persones que ens posem amb els altres amb facilitat de manera reiterada sense pensar en el mal que podem estar fent, no estem fent bromes, estem assetjant.

El maltractament no és mai una broma. En una broma TOTHOM HI RIU!

Si davant de situacions en les quals sovint som "responsables" (i això s'acostuma a saber) del patiment d'algú i ens escudem dient que allò no és violència, que l'altra persona és feble, portaplatets, imbècil, o, senzillament, que ha estat ella qui s'ho ha buscat, és que possiblement sovint estem agredint.

A vegades podem arribar a ser una persona agressora sense adonar-nos-en, perquè ens deixem portar. Val la pena pensar en allò que estem fent i que podem fer mal a algú altre.

Que hi podem fer...

Pensar si ens agradaria que allò que fem ens ho fessin a nosaltres.

Si no tenim capacitat per entendre que allò que ens pot fer mal a nosaltres també fa mal als altres, realment tenim un problema.

No justificar MAI les agressions que fem.

NINGÚ no es mereix cap tracte discriminatori ni intimidador.

No pensar que tenim dret a jutjar i imposar les nostres idees.

La nostra llibertat s'acaba on comença la dels altres.

Pensar que segurament fem més por que respecte i que això a la llarga ens perjudicarà.

Demostrant la força no s'aconsegueix el respecte.

No pensar que som així i que no hi podem fer res. Cal cercar la manera de canviar aquesta actitud.

La violència és quelcom que s'aprèn, per tant, igual que s'aprèn, es pot "desaprendre".

3 Si ens reconeixem com a persona observadora:

Quasi sempre, la persona que se sent "assetjada" se sent trista o té por o angoixa i sobretot se sent sola. És precisament per aquesta barreja de sentiments que la majoria de vegades evita explicar el que li passa i calla.

Els maltractaments s'alimenten del SILENCI. Del silenci de TOTHOM, ja sigui per part de qui els pateix, de qui els causa com també de qui els veu i no hi posa remei.

No seria pas la primera vegada que veient el patiment d'un company o companya nostre, decidim callar i dissimular, no fos cas que "ens agafessin mania i es comencessin a posar amb nosaltres".

Però si no diem res, aquesta actitud és interpretada com que ens fa gràcia el que està passant, que ho aprovem, que ja ens està bé. Així doncs, és important que tothom que capti aquestes situacions adopti postures de rebuig.

Què hi puc fer...

Intenta parlar amb el noi o la noia que estan molestant. Segur que l'ajudes.

Comenta a un professor o professora de confiança el que et sembla que està passant.

Explica-ho al teu pare i a la teva mare i parleu-ne. Potser se'ls acut alguna manera de trencar aquest silenci.

No riguis les "gracietes" dels qui es posen amb els altres.

Proposa que es parli d'aquest tema a alguna tutoria (potser la persona que pateix aquest assetjament no s'atrevirà a fer-ho mai).

Proposa de redactar entre tota la classe, en alguna tutoria, un codi de respecte entre els companys i companyes.

Si és té una actitud crítica amb aquest comportament i no es permet que aquestes bromes es converteixin en agressions intencionades, guanyes en respecte i seguretat.

“No recordarem les paraules dels nostres enemics, sinó el silenci dels nostres amics”.

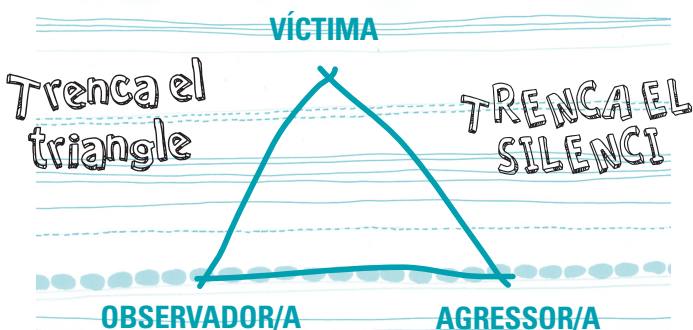
Martin Luter King

PERQUÈ QUEDI CLAR

Una situació de bullying es pot representar com un triangle. Si desapareix algun dels tres protagonistes, desapareix el problema.

D'aquí la importància de la persona observadora. Si trenquem el silenci, si no riem ni acceptem allò que està passant, podem aconseguir que algú deixi de patir.

PER PENSAR-HI

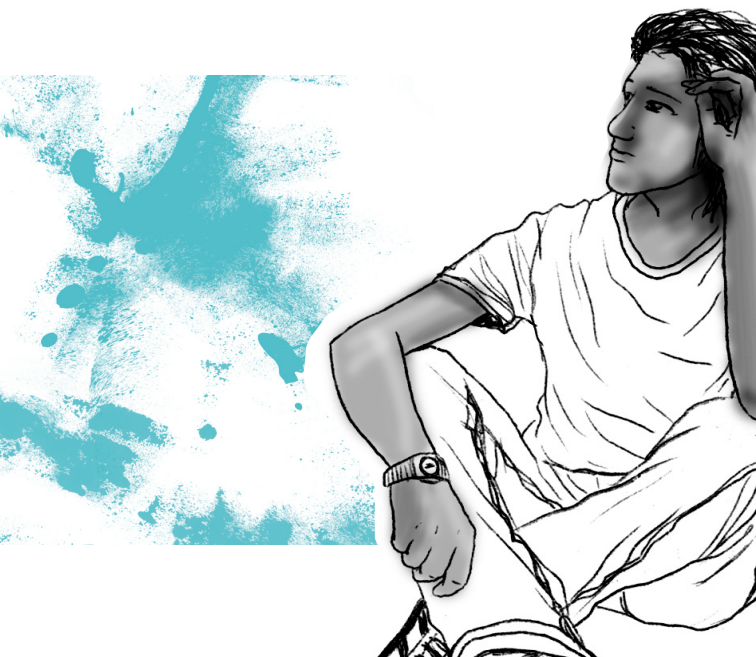
Val la pena dedicar unes línies al fet de parlar d'unes situacions d'assetjament que avui preocupen molt.

Estem parlant d'assetjaments relacionats amb la forma i el mitjà utilitzat i amb els rumors i prejudicis cap a certs col·lectius i que vulneren greument els drets fonamentals de les persones pel sol fet de pertànyer a una altra cultura, ètnia, creença o orientació sexual.

Estem parlant, doncs, de:

1 Assetjament per racisme i xenofòbia

Quant al rebuig, es fonamenta sols en l'origen de les persones, en els seus trets culturals, en les creences, en el color de la pell, en la nacionalitat i amb tot el que els rumors i prejudicis els adjudiquen, que porten a generar conductes de menysteniment o sentiment de superioritat d'una persona o grup respecte a d'altres.

Quan una persona és objecte d'exclusió, discriminació, odi, fòbia o rebuig pel sol fet de pertànyer a una ètnia o tenir una cultura o religió determinada, s'està negant la convivència i la diversitat existent i, per tant, perpetuant una falsa idea de superioritat d'unes persones sobre les altres.

“Desitjo que les persones s'adonin que només hi ha una raça –la raça humana– i que tots en som membres”.

Margaret Atwood

A diferència d'altres tipus d'assetjament, el racista i el xenòfob preocupen especialment perquè:

- >> No només són un atac a una persona en concret, sinó a tot el col·lectiu a què pertany.
- >> Es perpetuen els prejudicis existents a la societat en què estan immersos i poden ser el germen d'importants conflictes de convivència.
- >> Faciliten la marginació i la NO cohesió de grup.

2

Assetjament homofòbic

Es tracta de les conductes de maltractament que tenen com a objecte l'orientació sexual de la víctima.

Tractar l'assetjament homòfob com qualsevol altre assetjament el fa més invisible i no deixa que es pugui treballar la prevenció de forma correcta. Per això en parlem a part.

La presumpció d'heterosexualitat és un fet institucionalitzat. És a dir, es dona per fet que tothom és heterosexual.

L'escola és un lloc on es poden sentir comentaris homòfobs, fets a vegades per l'alumnat o, fins i tot, pels mateixos membres de la comunitat educativa, sovint sense intencionalitat conscient, però que no afavoreixen la creació d'un clima respectuós amb les diferents orientacions sexuals. A més, malgrat que comentaris aïllats no es poden qualificar d'assetjament, a la llarga poden facilitar l'aparició de conductes de maltractament físic i/o sexual.

Milers de nens i nenes són agredits, insultats, humiliats i literalment torturats cada dia pels seus companys i companyes de classe.

Com pot ser que un nombre significatiu de l'alumnat sigui homosexual i que hi hagi tan poca presència explícita a les escoles?

Potser perquè estan patint algun tipus d'assetjament que els impedeix prendre decisions lliurement. L'assetjament ha de ser sistemàtic i estructural si aconsegueix silenciar tanta gent.

Per què costa tant d'abordar aquesta problemàtica quan sabem del cert que la pateixen un gran nombre d'infants i adolescents?

- Invisibilitat: si l'homosexualitat és invisible, l'agressió també.
- La víctima o no compta o no sap si compta amb el suport familiar. La família desconeix l'homosexualitat del fill o filla.
- Qualsevol que s'acosti a una persona homosexual o transsexual és susceptible de patir la mateixa discriminació, per tant, millor no acostar-s'hi.
- L'insult constant a l'homosexualitat és sempre present en l'ambient. Encara que no vagi dirigit a ningú, les persones al·ludides faran el possible per seguir invisibles.
- Les víctimes han arribat a interioritzar el maltractament com una situació normal i estan agraïdes si els amics i les amigues no les insulten.

A vegades hi ha una gran passivitat del professorat, que o no se n'adona o no sap com intervenir-hi.

Acceptar viure una identitat sexual que encara és rebutjada per un percentatge considerable de la nostra societat no és fàcil.

Fer visible i normalitzar el fet homosexual és tasca de tots i totes cada dia!

I aturar els peus a l'assetjament homofòbic també!

3 Ciberassetjament

És l'assetjament que es duu a terme utilitzant eines tecnològiques, és a dir, es produeix quan algú és agredit psicològicament, de manera continuada en el temps, per una o diverses persones, utilitzant Internet, mòbils...

Apart dels mitjans tecnològics utilitzats, el ciberassetjament té altres aspectes que són importants de considerar, ja que les conseqüències, fàcilment, es poden agreujar:

- Accés il·limitat a les víctimes: en qualsevol lloc i a qualsevol hora.
- Anonimat: és molt fàcil amagar la identitat i fins i tot enganyar fent-se passar per algú altre.
- Rapidesa i immediatesa en l'impacte i la difusió de l'agressió.
- Molta gent "espectadora".
- Persistència de l'agressió, ja que una imatge o un comentari penjat a Internet pot mantenir-se tota la vida.
- L'agressor o agressora no veu els danys causats ni pot controlar-ne l'abast i això li dificulta saber quan parar.

Així doncs, les característiques del ciberassetjament provoquen que pugui arribar a ser tan o més traumàtic que l'assetjament físic.

Rumors i prejudicis

Típics tòpics

Veritat o fals?

- ✗ Només fan assetjament escolar els nois i noies problemàtics
- ✗ Només són bromes
- ✓ Tothom pot patir assetjament
- ✗ És cosa de criatures. Els ajuda a espavilar-se
- ✗ Les víctimes són persones febles
- ✓ Quan se'n parla, el problema comença a desaparèixer
- ✓ L'assetjament ataca bàsicament la "diferència"
- ✗ La situació no canviarà. No cal fer-hi res. Ja passarà
- ✓ L'orientació sexual no es tria
- ✗ Per evitar el ciberassetjament és millor no fer servir les xarxes socials

Pren nota

Davant d'una situació violenta, no pot imperar la llei del silenci. Sempre s'hi pot fer alguna cosa, no ens podem quedar indiferents.

**Davant la violència,
TOLERÀNCIA ZERO**

Fitxa de recursos

Emergències de la Generalitat de Catalunya: 112

**Telèfon contra l'assetjament:
900 018 018 (24 h) confidencial i gratuït**

A Sabadell

Oficina Jove de Sabadell

C. de Blasco de Garay, 19. Tel. 93 745 33 01
www.sabadell.cat/jove

>> Assessoria d'acompanyament emocional.
Confidencial, gratuïta, amb cita prèvia.

Síndic de greuges

>> A Sabadell, Rambla, 69. Tel. 93 726 42 11
>> A Catalunya: <http://www.sindic.cat>

Mossos d'Esquadra

Ctra. de Prat de Lluçanès, 401
Tel. 93 720 20 00

Webs d'interès

Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament entre iguals

http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/recursos/resconflictes/assetjament_iguals/index.html

Prevenció i detecció de l'assetjament escolar. Família i escola. Junts per l'educació. Generalitat de Catalunya

<http://familiaiescola.gencat.cat/ca/educar-creixer-en-familia/com-ajudar-fill/prevencio-deteccio-assetjament/>

Per saber-ne més

Cliqueu a: <http://bit.ly/2utkhCx>

Pàgina web on trobareu un recull de recursos actualitzats: documents, articles, material educatiu, etc., per ampliar la informació sobre l'assetjament escolar.

Apunts publicats

A l'**Oficina Jove** hi trobareu totes les publicacions editades.
N'hi ha més de 20, amb temàtiques diverses.

També us les podeu descarregar al web de joventut:
www.sabadell.cat/jove

Ens podeu seguir a:

Ajuntament
de Sabadell

Generalitat
de Catalunya

Diputació
Barcelona

